

# Polisi a Chanllaw Caffael Cynladwy

Uned Caffael  
Adran Cefnogaeth Gorfforaethol

[www.gwynedd.llyw.cymru](http://www.gwynedd.llyw.cymru)



## Polisi Caffael Cynaladwy – Hanes y ddogfen

Polisi Caffael Cynaladwy	Fersiwn 1	Ebrill 2011	
Polisi Caffael Cynaladwy – adolygiad o'r cyfarwyddyd	Fersiwn 1.1	Medi 2015	Adolygiad a diweddariad o'r elfen buddion cymdeithasol o'r cyfarwyddyd
Polisi Caffael Cynaladwy – adolygiad pellach	Fersiwn 1.2	Rhagfyr 2018	Adolygiad a diweddariad o elfennau'r cyfarwyddyd

## CRYNODEB GWEITHREDOL

Mae caffael Cynladwy yn ymwneud â sefydlu egwyddorion datblygu Cynladwy yn benderfyniadau gwario a buddsoddi. Mae Cyngor Gwynedd yn cydnabod y gall ei weithgaredd caffael gael effaith gymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol sylweddol ac mae'r polisi hwn yn anelu at ddarparu dull strwythuredig ar gyfer integreiddio amcanion Cynladwyedd fel rhan o'r broses gaffael.

Mae'r adolygiad diweddaraf hwn o'r polisi wedi galluogi'r Cyngor i adlewyrchu newidiadau diweddar yn y ddeddfwriaeth a Pholisi Llywodraeth Cymru, megis y Rheoliadau Gwarchod Data Cyffredinol newydd a'r Cod Ymarfer ar gyfer cyflogaeth foesebol mewn cadwyni cyflenwi, yn ogystal â nodi cysylltiadau ag elfennau o Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

Mae'r Atodiadau, ar ffurf rhestrau gwirio ar ddiwedd y polisi, yn cynnwys:

- Rhestr Wirio ar gyfer Nwyddau
- Rhestr Wirio ar gyfer Gwaith/Gwasanaethau
- Rhestr Wirio Cadw'r Budd yn Lleol

Mae'r rhain yn parhau i fod yn offerynnau defnyddiol i annog prynwyr o'r angen i ystyried yr effaith gymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol bosibl y gall ein penderfyniadau caffael ei gael a pha gamau y gellir eu cymryd i wneud y defnydd gorau posibl o wariant y Cyngor, er lles y sir.

Byddem yn asesu effaith ac effaith yr ystyriaethau Cynladwy a wneir fel rhan o gaffael nwyddau a gwasanaethau.

## **CYNNWYS**

### Rhif Tudalen

Crynodeb Gweithredol	2
Datganiad Polisi :	
1.0 Cyflwyniad	4
1.1 Nod	4
1.2 Amcanion y Polisi Caffael Cynladwy	4
2.0 Cefndir polisi	6
Canllawiau:	
3.0 Proses a Chanllawiau Caffael Cynladwy	9
4.0 Ystyriaethau pellach o fewn y cylch Caffael	12
5.0 Ystyriaethau Cynladwy sy'n berthnasol i'r prosiect (Gwaith / Gwasanaethau / Cyflenwad)	14
5.1 Crynodeb - Disgwyliadau ar staff i gefnogi amcanion y Cyngor	16
6.0 Asesu canlyniadau	17
<u>Atodiadau</u>	
Atodiad 1A - Rhestr Wirio Cynladwyedd ar gyfer Nwyddau	18
Atodiad 1B - Rhestr Wirio Cynladwyedd ar gyfer Gwasanaethau/Gwaith	19
Atodiad 2 - Rhestr Wirio Cadw'r budd yn lleol	21

# DATGANIAD POLISI

## 1.0 *Cyflwyniad*

Mae Cyngor Gwynedd wedi'i ymrwymo i hyrwyddo datblygu Cynladwy drwy integreiddio egwyddorion Cynladwyedd ymhob agwedd o'i waith. Nod y Cyngor yw "ceisio'r gorau i bobl Gwynedd heddiw ac yfory". Mae Strategaeth Gaffael Corfforaethol y Cyngor yn nodi gweithrediadau ac egwyddorion caffael allweddol y Cyngor wrth gefnogi'r amcan hon. Mae'n adnabod rôl a chyfraniad caffael wrth gyflwyno amcanion cyffredinol y Cyngor ac o ran rheoli ei wariant blynyddol o oddeutu £150m ar nwyddau, gwaith a gwasanaethau.

Mabwysiadodd y Cyngor Bolisi Caffael Cynladwy yn 2006 er mwyn ymgorffori dull caffael Cynladwy ar draws yr holl feysydd gwariant, sef ymagwedd sy'n ymwneud â chefnogi darparu gwasanaethau rheng flaen well wrth gyflawni'r cydbwysedd gorau rhwng ffactorau ariannol a sicrhau'r eithaf o ffactorau cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol. Rhaid i staff y Cyngor wneud hynny mewn dull cyfrifol a chynaliadwy ac yn unol â'r gyfraith. Dylid darllen y ddogfen ar y cyd â Chanllawiau'r UE, Strategaeth Caffael a Chyfansoddiad.

Mae'r polisi hwn yn amlinellu'r nodau, yr amcanion a'r ystyriaethau sydd eu hangen i ymgorffori dull o'r fath. Ers yr adolygiad blaenorol o'r polisi yn 2015, cymerwyd camau pellach i gryfhau ymagwedd y Cyngor a dysgu gwersi, o arferion gwell yn genedlaethol ac yn lleol ac o ddatblygu teclynnau a thechnegau a datblygiadau cyfreithiol.

### 1.1 **Nod**

I gyflawni gweithgareddau caffael mewn ffordd cyfrifol a chynaliadwy ac i uchafu cyfleoedd i wneud y defnydd gorau bosib o wariant y Cyngor er mwyn gwella perfformiad economaidd, amgylcheddol a chymdeithasol o fewn y Sir.

### 1.2 **Amcanion y Polisi Caffael Cynladwy**

Ein hamcanion o dan y polisi yma yw:

1. Sicrhau bod gweithgareddau caffael yn cael eu cynnal mewn ffordd sydd yn galluogi y cyflenwyr priodol, yn cynnwys busnesau bach a chanolig, cwmnïau preifat a'r trydydd sector, i geisio am gytundebau'r cyngor.
2. Lleihau effaith amgylcheddol drwy gwell detholiad a defnydd o nwyddau, gwasanaethau a gwaith.
3. Creu amgylchedd sydd yn darparu cyfleoedd i uchafu'r buddion yn deillio o gynnwys a gweithredu meini prawf cymdeithasol o fewn gweithgareddau caffael.
4. Sicrhau fod asesiadau gwerth am arian yn cael eu seilio, lle'n briodol, ar gostau gydol oes.

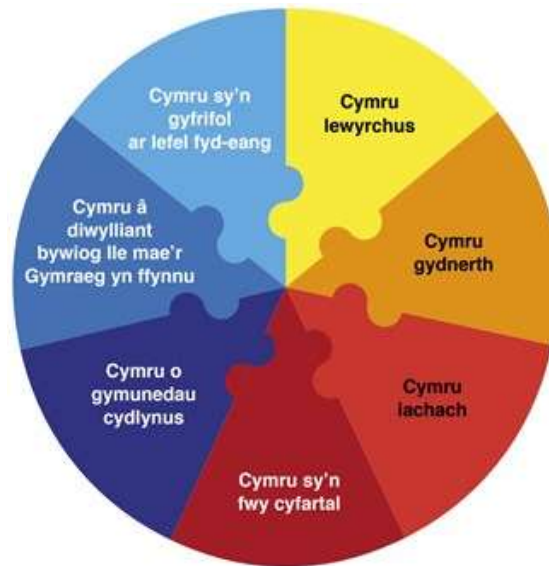
### 1.3 **Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015**

Gall elfennau o'r Polisi hefyd helpu i fynd i'r afael ag amcanion o fewn Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) ac amcanion lles y Cyngor ei hun. Nodir y rhain yn ôl lliw i adlewyrchu'r amcanion perthnasol, drosodd.

Diffinnir datblygiad Cynladwy fel 'datblygiad sy'n cwrdd ag anghenion y presennol heb beryglu gallu cenedlaethau'r dyfodol i gwrdd ag anghenion eu hunain'.<sup>1</sup>

<sup>1</sup> [https://www.are.admin.ch/are/en/home/sustainable-development/international-cooperation/2030agenda/un-\\_-milestones-in-sustainable-development/1987--brundtland-report.html](https://www.are.admin.ch/are/en/home/sustainable-development/international-cooperation/2030agenda/un-_-milestones-in-sustainable-development/1987--brundtland-report.html)

Mae'r Ddeddf yn gosod 7 nodau lles fel y dangosir isod ac mae Cynllun Gwella 2018-2023 y Cyngor yn amlinellu pa gamau fydd yn eu cymryd i fynd i'r afael â phob un o'r nodau hyn.<sup>2</sup>  
(Cliciwch ar bob amcan o fewn troednodyn 3 isod ar gyfer diffiniadau unigol)<sup>3</sup>



Fel rhan o'r Cynllun, mae'r Cyngor yn nodi ei amcanion Lles ei hun sy'n ceisio sicrhau y gall trigolion Gwynedd :-

- Fwynhau bywyd hapus, iach a diogel
- Cael byw mewn cartrefi o ansawdd o fewn eu cymunedau
- Ennill cyflog digonol i fedru cynnal eu hunain a'u teuluoedd
- Derbyn addysg o'r radd flaenaf fydd yn caniatáu iddynt wneud yr hun y dymunant ei wneud
- Cael byw gydag urddas ac yn annibynnol gyhyd ag sy'n bosib
- Cael byw mewn cymdeithas naturiol Gymraeg
- Cael manteisio ar harddwch amgylcheddol naturiol y Sir

Yn ogystal â'r amcanion, mae'r Ddeddf yn adnabod '**Y pum ffordd o weithio**', sef :-

### **Hirdymor**

Pwysigrwydd sicrhau cydbwysedd rhwng anghenion tymor byr a'r angen i ddiogelu'r gallu i ddiwallu anghenion tymor hir hefyd.

### **Atal**

Sut all gweithredu i atal problemau rhag digwydd neu waethygu helpu cyrff cyhoeddus i gyflawni eu hamcanion.

### **Integreiddio**

Ystyried sut all amcanion llesiant y corff cyhoeddus effeithio ar bob un o'r nodau llesiant, ar bob un o'u hamcanion eraill, neu ar amcanion cyrff cyhoeddus eraill.

### **Cydweithio**

Gallai cydweithredu ag unrhyw berson arall (neu wahanol adrannau yn y corff ei hun) helpu'r corff i fodloni ei amcanion llesiant.

<sup>2</sup> <https://www.gwynedd.llyw.cymru/cy/Cyngor/Strategaethau-a-pholis%c3%afau/Cynlluniau-corrfforaethol-a-strategaethau/Cynllun-Cyngor-Gwynedd-2018-23.aspx>

<sup>3</sup> <https://futuregenerations.wales/cy/the-art-of-the-possible/>

## Cynnwys

Pwysigrwydd cynnwys pobl sydd â diddordeb mewn cyflawni'r nodau llesiant, a sicrhau bod y bobl hynny'n adlewyrchu amrywiaeth yr ardal maent yn ei gwasanaethu.

### 2.0 Cefndir polisi

#### 2.1 "Beth yw caffael Cynladwy?"

*Diffinnir caffael Cynladwy fel "y broses lle mae sefydliadau yn cwrdd ag anghenion am nwyddau, gwasanaethau, gwaith a chyfleustodau mewn ffordd sy'n cyflawni gwerth am arian yn gyfan gwbl o ran buddion cenhedlaeth i'r sefydliad, ond hefyd i'r gymdeithas a'r economi, tra'n lleihau'r difrod i'r amgylchedd" yn unol â dogfen ganllawiau craidd Pwrpas a Rennir Llywodraeth Cynulliad Cymru<sup>4</sup>*

*"Caffael yw prynu nwyddau a chomisiynu gwasanaethau a gwaith. Mae caffael Cynladwy yn ymwneud ag ystyried ffactorau cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol ar y cyd â ffactorau ariannol wrth wneud y penderfyniadau hyn. Mae'n ymwneud ag edrych y tu draw i'r paramedrau economaidd traddodiadol a gwneud penderfyniadau yn seiliedig ar gostau oes gyfan, y risgiau cysylltiedig, mesurau llwyddiant a'r goblygiadau ar gyfer y gymdeithas, yr economi a'r amgylchedd. Mae gwneud penderfyniadau yn y ffordd hon yn gofyn am osod caffael yn y cyd-destun strategol ehangach, yn cynnwys gwerth gorau, rheoli perfformiad a blaenoriaethau corfforaethol a chymunedol"<sup>2</sup>*

Er mwyn cefnogi'r nod hwn, mae'r Cyngor wedi cynhyrchu Rhestrau Gwirio Cynladwyedd syml ar gyfer nwyddau a gwasanaethau er mwyn i staff roi ystyriaeth bellach i'r goblygiadau y gallai prosiectau eu cael o ran ffactorau cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol cyn mynd allan i'r farchnad, fel bod modd cynnwys cymalau addas yn y manylebau er mwyn mynd i'r afael â ffactorau o'r fath (Atodiad 1A a B).

Yn ychwanegol i hyn, mae Rhestr Wirio bellach wedi'i chynhyrchu i annog y rhai sy'n ymwneud â chaffael / prynu i ystyried a ellir gwneud mwy wrth becynnu ein caffael i'w gwneud hi'n haws i gyflenwyr dendro am waith. Nod y rhestr wirio hon yw ceisio lleihau'r cyfyngiadau ar gyfer y farchnad leol lle bo modd (Atodiad 2).

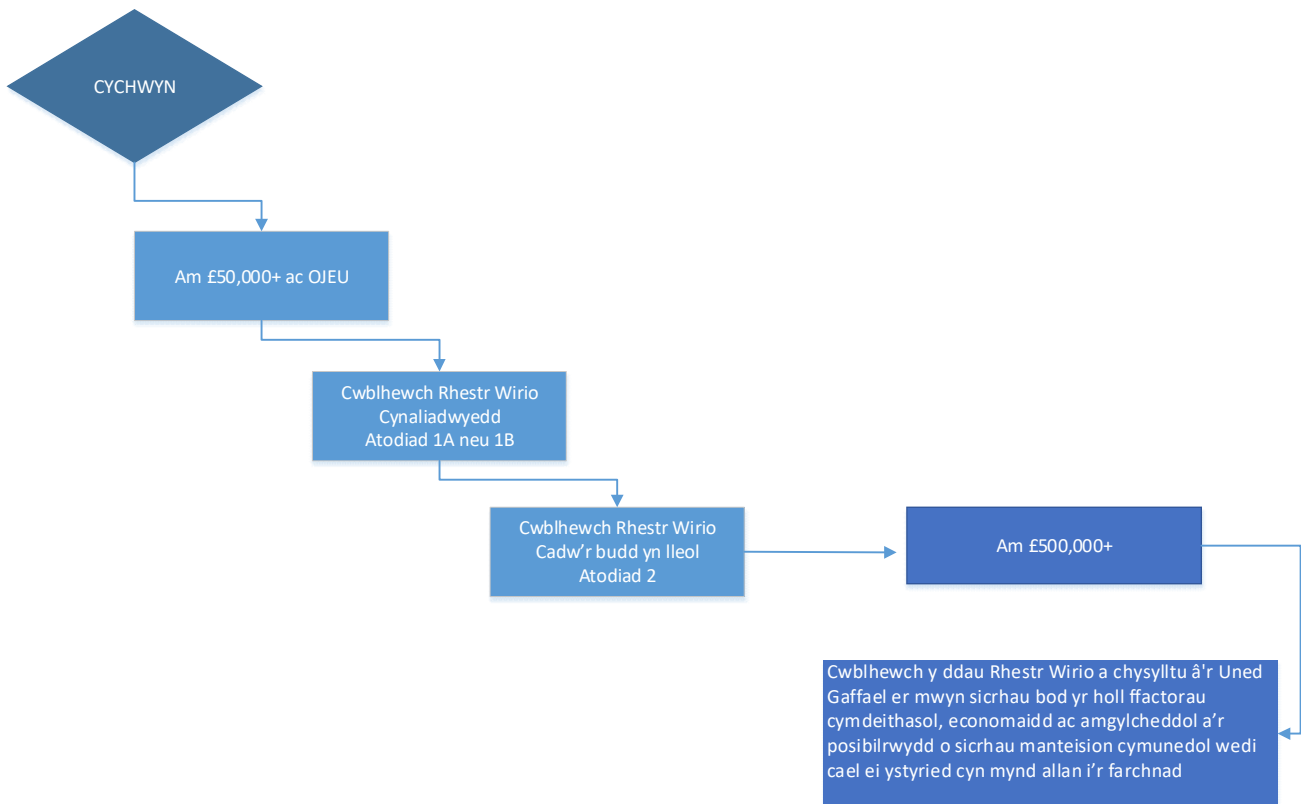
Mae'r rhestrau gwirio a'r ystyriaethau Cynladwyedd a godir yn y polisi hwn yn adlewyrchu nifer o'r amcanion a nodwyd yn Natganiad Polisi Caffael Cymru, gan gynnwys caffael moesegol, buddion cymdeithasol a chydweithredu<sup>5</sup>

---

<sup>4</sup> <https://www.cips.org/Documents/Resources/Knowledge%20Summary/Sustainable%20Procurement.pdf>

<sup>5</sup> <https://gov.wales/docs/prp/toolkit/procurement-policy-statement-2015-cy.pdf>

Siart llif sy'n dangos y defnydd a wneir o'r teclynnau:-



## 2.2 Ystyriaethau Cynladwyedd

O ran caffael, mae'r prif bwyslais ynghylch Cynladwyedd yn ymwneud ag ychwanegu / cynnwys ystyriaethau Economaidd, Cymdeithasol ac Amgylcheddol yn y broses gaffael. Mae deddfwriaeth yr Undeb Ewropeaidd yn esblygu, ac mae'r graddau y gellir integreiddio yr ystyriaethau hyn o fewn caffael yn amrywio. Dengys amlinelliad cryno o bob maes isod ac mae elfennau Cynladwy ychwanegol yn cael eu harchwilio yn nes ymlaen yn y polisi.

- **Economaidd**  
Yn unol â Chymal 21.1 o'r Rheolau Gweithdrefn Contractau, bydd pob contract yn cael ei ddyfarnu yn seiliedig ar y tendr mwyaf economaidd fanteisiol (MEAT), sy'n ystyried elfen ansawdd pob cyflwyniad, ynghyd â'i bris; yr unig eithriad i hyn yw pan mai'r pris isaf yw'r unig faen prawf gosodedig ar gyfer y contract.
- **Amgylcheddol**  
Yn unol â Strategaeth Gymunedol Gwynedd ar y Cyd, sy'n adnabod yr angen i fanteisio'n fwy effeithiol ar asedau amgylcheddol unigryw Gwynedd tra'n diogelu ei nodweddion



arbennig<sup>3</sup>, dylai staff sy'n ymwneud â chaffael geisio prynu nwyddau / gwasanaethau sy'n cael yr effaith leiaf niweidiol ar yr amgylchedd, ystyried costau oes gyfan y nwyddau a brynir, cyfleoedd ailgylchu / amgen a chyfleoedd i leihau gwastraff. Yn ogystal, dylai'r Cyngor weithio gyda'i farchnad gyflenwi i'w haddysgu ynghylch eu cyfrifoldebau amgylcheddol eu hunain, drwy eu holi mewn dogfennau tendro ynghylch pa gamau y maent yn eu cymryd i fynd i'r afael â ffactorau amgylcheddol.

#### ▪ **Cymdeithasol**

Mae'r ffordd mae cyfleoedd caffael yn cael eu pecynnu yn gallu effeithio ar gymuned Gwynedd a phan fo cyfleoedd i gefnogi'r economi leol yn bodoli, dylid gwneud pob ymdrech i wneud hynny, er nad yw rheoliadau caffael yn caniatáu i ni ddangos ffafriaeth tuag at gyflenwyr lleol / deunyddiau lleol o flaen unrhyw rai eraill. Gellir ystyried cyfleoedd is-gontractio, hyfforddi a phrentisiaeth yn fan hyn hefyd, lle maent yn ymwneud â phwnc y contract.

Mae cyfarwyddyd Llywodraeth Cymru ar ddefnydd o gymalau cymdeithasol ar gael yn ogystal ag enghreifftiau o beth sydd wedi bod yn bosib i'r Cyngor ei gyflawni<sup>6</sup>. Cysylltwch â'r Uned Gaffael.

#### ▪ **Cyflogaeth Foesegol mewn cadwyni cyflenwi**

Mae Llywodraeth Cymru wedi cyflwyno Cod Ymarfer ar gyfer cyflogaeth Foesegol mewn cadwyni cyflenwi. Mae'r Cod angen cydweithrediad cyrff sector cyhoeddus er mwyn bodloni'r 12 ymrwymiad a nodir yn y Cod a cheisio mynd i'r afael â'r materion cyflogaeth a ganlyn:

- ❖ Caethwasiaeth Fodern a thorri hawliau dynol
- ❖ Cosbrestru
- ❖ Hunangyflogaeth ffug
- ❖ Defnydd annheg o gynlluniau mantell a chontractau dim oriau
- ❖ Talu'r Cyflog Byw

Mae'r Cyngor wedi creu cynllun gweithredu sy'n adnabod pa ymrwymadau a ddiwellir eisoes ganddo a pha gamau fydd angen eu cymryd i weithredu'r ymrwymadau sy'n weddill. Mae'n ofynnol i'r rhai sy'n ymwneud â chaffael a recriwtio gymryd sylw o'r Cynllun i gyflawni'r ymrwymadau<sup>7</sup>.

Fodd bynnag, o ran cynnwys unrhyw un o'r ystyriaethau uchod o fewn y cyd-destun caffael, dylid ceisio cyngor gan yr Uned Gaffael Gorfforaethol er mwyn sicrhau nad ydy cyfleoedd yn cael eu methu ac osgoi risg i'r Cyngor wneud camgymeriadau mewn termau ariannol neu niweidio ei enw da.

---

<sup>6</sup> <https://gov.wales/topics/improvingservices/better/vfm/publications/community-benefits-2014/?skip=1&lang=cy>

<sup>7</sup> <https://www.gwynedd.llyw.cymru/cy/Cyngor/Dogfennau-Cyngor/Strategaethau-a-pholisiau/Caethwasiaeth-Fodern/Cynllun-Gweithredu-Cod-Ymarfer.pdf>

# CANLLAWIAU

## 3.0 Proses a Chanllawiau Caffael Cynladwy

### 3.1 Trosolwg Strategol

Rhaid caffael yn y sector cyhoeddus yn unol â Rheolau Gweithdrefn Contractau y Cyngor a rheolau yr Undeb Ewropeaidd gyda'r nod o sicrhau cystadleuaeth deg ac agored i bawb a chael gwerth am arian.

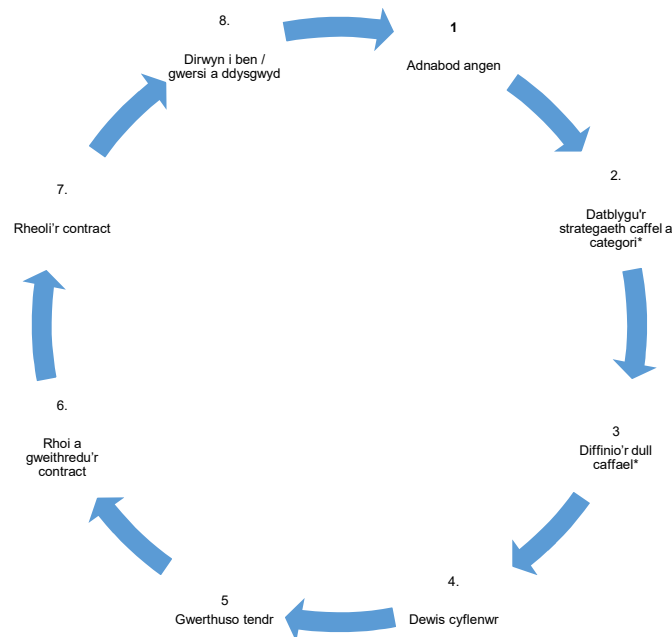
Os yw caffael am wneud y cyfraniad uchaf at amcanion a blaenoriaethau'r Cyngor, mae'n hanfodol bod camau allweddol yn y cylch caffael yn caniatáu i ystyriaeth gael ei rhoi i gynladwyedd a chyflawni gweledigaeth Strategaeth Gymunedol Gwynedd sef "cynnal a chefnogi cymunedau Cynladwy, ffyniannus a bywiog." Mae'n bwysig caffael nwyddau, gwaith a gwasanaethau ar sail y meini prawf 'mwyaf economaidd fanteisiol' sy'n ystyried ansawdd ac / neu pa mor addas i bwrpas y mae o ran bodloni gofynion cwsmeriaid, yn hytrach na'r pris yn unig.

Dylai caffael yng Ngwynedd ddilyn yr wyth cam a nodir yn y cylch Caffael isod. Fodd bynnag, bydd y graddau y mae pob cam yn cael ei ddilyn yn gysylltiedig â goblygiadau cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol y prosiect caffael penodol.

Y tri prif flaenoriaeth o ran Cynladwyedd yw:-

- Adnabod y gwir angen busnes
- Diffinio'r dull caffael (yn cynnwys manylion yr anghenion)
- Gwerthuso'r tendr

### Y Cylch Caffael



**D.S.** Gellir dod o hyd i fanylion pellach ynghylch yr hyn sy'n gynwysedig yn ystod gwahanol gamau y cylch hwn yn Adran 4 y ddogfen hon, ynghyd ag Atodiadau 1A a B.

#### **- Adnabod y gwir angen busnes**

A oes gan y Cyngor wir angen am y cynnyrch neu'r gwasanaeth?

Yn y cam hwn, gellid ystyried opsiynau amgen Cynladwy yn hytrach na chaffael, megis torri i lawr ar wastraff a thrwsio neu ailgylchu nwyddau presennol. A oes cynnyrch / gwasanaethau o natur debyg yn bodoli yn barod yn y Cyngor fyddai'n bodloni'r anghenion? A yw'r cynnyrch / gwasanaethau yn cael eu caffael rywle arall ac a oes sgôp i gydweithio? A ellir ymgymryd â'r gwasanaeth yn fewnol?

### **- Diffinio'r dull caffael**

Yn ystod y cam hwn, bydd asesiad o gymhlethdod y farchnad o ran rhifau, capasiti, gallu, lleoliad a lefelau diddordeb cyflenwyr o gymorth i ddiffinio opsiynau strategaeth caffael Cynladwy addas. Mae'r rhain yn cael eu hasesu o ran eu gallu i fodloni'r anghenion busnes diffiniedig sy'n arwain at y Swyddog Arweiniol yn cynhyrchu strategaeth fydd angen derbyn cymeradwyaeth gan y rhanddeiliaid perthnasol. Byddai'r meysydd a ymdrinnir â hwy yn y strategaeth yn cynnwys:-

- **Addasrwydd strategol** – Pa mor dda y mae'r ffordd arfaethedig o fodloni'r gofyn yn cefnogi amcanion a blaenoriaethau cyfredol yr Awdurdod? A oes angen newid y sgôp?
- **Opsiynau** – A oes amrediad eang wedi cael eu harchwilio, yn cynnwys arloesi ac / neu gydweithio ag eraill \*? Sut maent yn cymharu o ran manteision, costau a risgiau?
- **Y gallu i gyflawni** – A ellir cyflawni'r prosiect hwn gyda gallu a chapasiti cyfredol yr Awdurdod?
- **Gwerth am arian** – A ellir cael hyn drwy ffynonellau cyflenwi arfaethedig, megis gan gyflenwyr cyfredol? A oes angen gwneud y prosiect yn ddeniadol i farchnad ehangach?
- **Fforddiadwyedd** – A oes cyllideb ar gael i gyflwyno'r hyn sydd ei angen? Os nad ydyw ar gael, a ellir lleihau'r sgôp neu ymestyn y cyfnod cyflwyno dros gyfnod hwy o amser neu gael arian o ffynonellau eraill?
- **Pecynnu contractau** – Pan fo'n berthnasol, a oes sgôp i rannu'r prosiect yn sawl eitem er mwyn cynyddu'r cyfleoedd ar gyfer mentrau o faint bychan a chanolig i gyflwyno bidiau am y gwaith, h.y. rhannu'n eitemau daearyddol, categorïau gwahanol o waith, ac ati?

\* Mae Partneriaeth Caffael Gogledd Cymru wedi'i sefydlu'n benodol i adnabod cyfleoedd cydweithio ar gyfer nwyddau / gwasanaethau generig a brynir gan yr holl sefydliadau sector cyhoeddus ar draws gogledd Cymru (e.e. eitemau cadw tŷ, dillad amddiffynnol, mân waith, ac ati). Mae'n hanfodol cysylltu â'r Uned Gaffael Gorfforaethol o ran yr hyn sy'n bodoli'n barod a'r prosiectau posib yn y dyfodol.

Mae'r cam nesaf yn y broses yn ymwneud â throsi'r angen busnes yn feini prawf perfformiad mesuradwy ac yma, mae gan swyddogion y sgôp mwyaf i gynnwys meini prawf Cynladwyedd yn eu gofynion; fodd bynnag, dylid cymryd gofal i sicrhau nad yw meini prawf o'r fath yn aflunio'r gystadleuaeth ac os ydych mewn unrhyw amheuaeth, cysylltwch â'r Uned Gaffael Gorfforaethol fydd, gyda chefnogaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol, yn gallu rhoi cyngor priodol i chi.

### **Cam 1 Llunio manyleb**

Rhaid i'r fanyleb roi sylw clir i'r angen busnes, ynghyd â'r holl ystyriaethau Cynladwyedd, boed hynny'n ffactorau economaidd, amgylcheddol neu gymdeithasol, a rhaid cymryd gofal i sicrhau fod pob gofyn yn cael ei ystyried cyn mynd allan i gystadleuaeth gan y gallai unrhyw newid i'r angen mewn cam diweddarach o'r broses arwain at ail-dendro. Yn ogystal, dylid amlinellu'r gofynion cydraddoldeb ac iaith yn glir yn y cam hwn, ble bo hynny'n berthnasol i'r prosiect, a chlustnodi amser yn y broses gynllunio ar gyfer trefnu cyfieithu'r ddogfennaeth dendro (gweler 4.3 a 4.5 isod).

### **Cam 2 Gosod y meini prawf gwerthuso**

Mae'n rhaid i'r meini prawf i'w hystyried wrth werthuso tendrau gael eu rhestru yn yr hysbyseb a roddir ar Sell2wales ac mae'n rhaid iddynt fod yn berthnasol i bwnc y contract. Mae enghreifftiau o faterion i'w hystyried a ganiateir gan y Gyfarwydddeb Caffael Cyhoeddus newydd yn cynnwys: ansawdd, pris, rhinweddau technegol, nodweddion esthetig a swyddogaethol, nodweddion amgylcheddol, costau rhedeg, gwasanaeth ar ôl gwerthu, graddfeydd amser danfon ac ati. Yn ogystal, mae'n bwysig

nad oes meini prawf ychwanegol yn cael eu rhestru yn ddiweddarach gan y byddai hynny yn aflunio'r broses werthuso ac yn groes i reoliadau'r Undeb Ewropeaidd a'r polisi caffael cyhoeddus.

Dylai'r hysbyseb sydd i'w gosod ar Sell2wales gynnwys datganiad o ran y gymhareb pris/ansawdd (e.e. 60% pris / 40% ansawdd) a phwysigrwydd perthnasol pob maen prawf asesu ansawdd fel y gall cyflenwyr wybod ble y dylent roi eu pwyslais wrth iddynt ymateb i gyfleoedd.

## - Gwerthuso'r tendr

Pan fo angen llunio rhestr fer o'r rhai a gyflwynodd dendr drwy broses cyn-gymhwyso<sup>5</sup>, gellir eithrio'r rhai a ganfuwyd yn euog, er enghraifft, o weithredu'n groes i ddeddfwriaeth gymdeithasol neu amgylcheddol, neu faterion cysylltiedig o gamymddwyn proffesiynol, o'r broses dendro. Yn ogystal, pan fo gofynion neu ganlyniadau penodol yn ymwneud â chynladwyedd wedi'u cynnwys yn ystod y cam cyn-gymhwyso, gellir asesu'r rhai sy'n cyflwyno tendr o ran eu gallu i fodloni'r gofynion hynny yn ystod y cam hwn. Fodd bynnag, dim ond yn erbyn meini prawf a bennwyd y gellir gwerthuso bidiau a bydd cyflenwyr wedi cael gwybod amdanynt ymlaen llaw.

Dylid rhoi contractau yn seiliedig ar y tendr sydd fwyaf manteisiol yn economaidd, sy'n cynnwys yr angen i ystyried ystyriaethau ansawdd, ynghyd â phris, fel y nodir isod:-

### ▪ **Pris**

Nod awdurdodau cyhoeddus yw sicrhau eu bod yn rhoi gwerth am arian o ran y nwyddau, gwasanaethau a'r gwaith y maent yn ei gaffael a bydd cymarebau pris/ansawdd yn amrywio, yn ddibynnol ar y math o gaffael a wneir. Felly, nid sicrhau'r pris isaf ddylai fod yn flaenoriaeth, ond yn hytrach, rhoi ystyriaeth i gost oes gyfan sy'n ymdrin â gwaith cynnal a chadw, gweithredu, gwaredu, h.y. y gost dros gyfnod o amser. Mae adnabod rhaniad addas rhwng pris / ansawdd yn debygol o amrywio o un gweithgaredd caffael i'r llall ac os byddwch yn ansicr, cysylltwch â'r Uned Gaffael Gorfforaethol am gyngor gan fod penderfynu ar raniad canrannol addas yn ystyriaeth bwysig yn y broses gyfan.

### ▪ **Ansawdd**

Gan barhau gyda'r angen i ystyried y tendr sydd fwyaf manteisiol yn economaidd (MEAT) wrth ddewis meini prawf ansawdd i'w cynnwys mewn tendr, mae'n hanfodol y gellir meintoli unrhyw ddewisiadau a wneir. Mae enghreifftiau o feini prawf posib yn cynnwys:-

- Perfformiad
- Cydymffurfiaeth
- Dibynadwyedd
- Gwydnwch
- Nodweddion amgylcheddol
- Costau rhedeg
- Costau gwaredu
- Effeithiolrwydd cost
- Gwasanaeth ar ôl gwerthu
- Cymorth technegol
- Amseroedd ymateb
- Terfynau amser danfon
- Costau oes gyfan
- Gwarant
- Dibynadwyedd
- Cymhwysedd
- Y posibilrwydd o arloesi
- Y gallu i reoli risg

#### **4.0 Ystyriaethau pellach o fewn y cylch caffael**

Yn ogystal, mae'r Cyngor wedi adnabod yr angen i ystyried Cynladwyedd mewn cyd-destun ehangach a bydd yn gwneud pob ymdrech i fynd i'r afael â'r meysydd a ganlyn o fewn ei brosesau caffael:-

##### **4.1 Risg (Cam 2 a 3 y cylch)**

Dylid ystyried y risgiau posib o brosiectau caffael yn methu â chynnwys mesurau diogelwch angenrheidiol fel rhan o'r dogfennau tendro. Gallai'r rhain gynnwys gwiriadau ar gapasiti'r cyflenwyr i gyflawni'r gwaith, trefniadau o ran diffyg perfformiad a chymalau terfynu. Cyngorir bod cyfarfodydd adolygu rheolaidd yn cael eu cynnal gyda'r cyflenwr pan fo unrhyw gontract yn cael ei roi mewn lle yn dilyn y broses gaffael, er mwyn sicrhau eu bod yn parhau i fodloni ein anghenion, a phan fo problemau'n bodoli, gellir eu hunioni heb fod angen ystyried terfynu'r contract. Felly, cyngorir cynnwys cymal yn nogfennau'r contract yn amlinellu canlyniadau diffyg perfformiad er mwyn sicrhau fod y ddwy ochr yn ymwybodol o'u cyfrifoldebau.

Hefyd, mae'n rhaid i staff ymgyswrtu â Rheoliadau Gwarchod Data Cyffredinol newydd a ddaeth i rym yn 2018, wrth baratoi dogfennau tendro / contract er mwyn osgoi risg i'r Cyngor<sup>8</sup>

##### **4.2 Defnydd o fframweithiau (Cam 3 o'r cylch)**

Efallai y bydd rhai nwyddau a gwasanaethau generig ar gael i'w prynu trwy gytundebau fframwaith presennol, a sefydlwyd gan sefydliadau yn benodol i nodi cyfleoedd cydweithredu yn genedlaethol, megis Gwasanaethau Masnachol y Goron, Sefydliad Prynu Swydd Efrog ac ati. Byddai hyn yn osgoi'r angen i ymgymryd ag ymarfer tendr llawn. Cysylltwch â'r Uned Gaffael am fanylion.

##### **4.3 Cydraddoldeb ac amrywiaeth (Cam 4 y cylch)**

Mae'n bwysig bod y Cyngor yn sicrhau, cyn mynd i gontract gyda chyflenwyr, eu bod yn fodlon nad oes unrhyw wahaniaethu wedi digwydd ar sail hil, anabledd neu ryw, cyfeiriadedd rhywiol, crefydd/cred neu oedran, o fewn y sefydliadau cyflenwi. Gellir gwahardd rhai sy'n bidio rhag cymryd rhan yn y broses dendro yn ystod y cam dewis ar seiliau penodol, e.e. wedi'u cael yn euog o drosedd yn ymwneud â chamymddwyn proffesiynol. Gofynnir i'r rhai hynny a gyflwynodd fidiâu i ddangos pa gamau unioni maent wedi'u cymryd i ymateb i'r euogfarn neu ganfyddiad a bydd y Cyngor yn penderfynu a yw'r digwyddiad yn ddigon difrifol fel bod angen eu gwahardd. Pan fo materion cydraddoldeb yn berthnasol i'r gwaith a wneir mewn unrhyw ffordd (e.e. contract gyda chwsmeriaid / cleientiaid), dylid cyfeirio'n glir at y gofynion hynny yn y dogfennau tendr/contract.

##### **4.4 Cyflogaeth foesebol mewn cadwyni cyflenwi (Amcan Iles, tudalen 4)**

Dylai staff caffael ystyried cynnwys Cod Ymarfer Llywodraeth Cymru ar gyfer cyflogaeth foesebol mewn cadwyni cyflenwi a sicrhau bod cwestiynau priodol yn cael eu gofyn o fewn cyfnod cyn-gymhwyso tendrau. Hynny yw, lle mae natur y prosiect yn awgrymu y gallai risg ddigonol fodoli o ran arferion cyflogaeth annheg posibl. Mae'n ofynnol i'r holl staff sy'n ymwneud â chaffael ymgymryd â'r hyfforddiant mewn perthynas â'r Cod a fydd o gymorth i nodi pa risg sy'n bodoli mewn prosiectau unigol.

##### **4.5 Yr Iaith Gymraeg (Amcan Iles, tudalen 4)**

Yn unol â pholisi'r Cyngor, mae gennym gyfrifoldeb wrth hysbysebu hysbysiadau contract ar Gwerthwchi Gymru i wneud hynny yn y Gymraeg a'r Saesneg am gyfleoedd islaw lefel trothwy OJEU (£181,302). Dylai pob dogfen dendr fod ar gael hefyd yn y Gymraeg a'r Saesneg. Os yw'r iaith yn berthnasol i'r gwaith sydd angen ei wneud mewn unrhyw fodd (e.e. cysylltu â chwsmeriaid / cleientiaid, cynhyrchu llenyddiaeth, arwyddion ac ati), dylid cyfeirio'n glir at y gofyniad(au) iaith yn y dogfennau tendr/contract. Gellir dod o hyd i arweiniad pellach ar y ddolen ganlynol:

<sup>8</sup> <https://timau/safle/rg/AmdanomNi/SitePages/Hafan.aspx>

#### 4.6 Ymgysylltu â chyflenwyr (Cam 3 a 4 y cylch)

Mae Cyngor Gwynedd wedi nodi yr angen i wella ei ymgysylltiad â chyflenwyr o ran caffael. Mae cyflwyno linc ar wefan y Cyngor sy'n ymdrin â chaffael yn benodol wedi bod yn gam cadarnhaol ymlaen er mwyn mynd i'r afael â'r mater hwn. Bydd copi o'r polisi hwn ar gael o fewn y linc hwnnw yn y dyfodol fel y bydd chyflenwyr yn ymwybodol o safbwynt Gwynedd o ran y rhaglen Cynladwyedd.

Ble bo hynny'n briodol, byddwn hefyd yn ymdrechu i gynnal mwy o ddigwyddiadau allanol gyda chyflenwyr, boed hynny drwy ddigwyddiadau Cyfarfod y Prynwr neu ddigwyddiadau sy'n ymwneud yn benodol â chyfleoedd contract sydd ar y gorwel. Mae Busnes Cymru hefyd ar gael i gefnogi'r Cyngor â digwyddiadau o'r fath yn ôl yr angen er mwyn gwneud y mwyaf o'r potensial i gyrraedd y farchnad leol a chenedlaethol. Cysylltwch â'r Uned Gaffael Gorfforaethol am gyngor i ddechrau.

#### 4.7 Buddion Cymunedol (Cam 2 a 3 y cylch)

Mae Llywodraeth Cymru wedi cynhyrchu canllawiau ar gyfer y sector cyhoeddus am y pwnc hwn sydd wedi'u cynllunio i sicrhau bod prynwyr yn ystyried materion budd cymdeithasol a chymunedol posibl o fewn eu prosesau. Pwrpas hyn yw sicrhau nad yw'r broses gaffael yn rhoi gwerth am arian yn unig ond yn darparu gwerth ychwanegol o ran y gymuned leol ar yr un pryd (gweler 2.2 uchod am y ddolen berthnasol i'r canllawiau yn ogystal ag enghreifftiau o'r hyn a gyflawnwyd ar brosiectau yng Ngwynedd). Am gyngor a chefnogaeth ar y pwnc hwn, cysylltwch â'r Uned Gaffael.

#### 4.8 Neilltuo contractau

O dan Reoliadau Contract Cyhoeddus 2015, mae Rheoliad 20 'contractau neilltuedig' yn rhoi'r opsiwn i awdurdodau contractio neilltuo contractau ar gyfer gweithdai cysgodol neu weithredwyr economaidd lle mae eu prif nod yn integreiddio pobl anabl neu bobl dan anfantais gymdeithasol a phroffesiynol. Drwy ehangu'r diffiniad i gynnwys pobl 'dan anfantais', mae'r rheoliadau newydd yn mynd ymhellach na'r darpariaethau blaenorol yn rheoliadau 2006, a bennwyd gan fusnesau, a gefnogir oedd y rhai hynny sy'n cefnogi cyflogaeth pobl sy'n anabl yn unig. Mae yna ddarpariaeth gontractio 'neilltuedig' ar wahân o dan Reoliad 77 sy'n ymdrin â 'chontractau neilltuedig ar gyfer ystod gyfyngedig o wasanaethau' ac mae wedi'i chyfyngu i sefydliadau sy'n cwrdd â gofynion sefydliadol penodol ac mae ganddi gyfyngiadau cytundebol ar wahân a phenodol<sup>9</sup>.

#### 4.9 Is-gontractio (Cam 2, cam 3 a cham 7 y cylch)

Mae cyfleoedd posib pellach ar gyfer y farchnad leol yn bodoli, o fewn y broses caffael, os fydd contractwr mawr unigol yn derbyn prosiect gwerth uchel, gallwn roi anogaeth o fewn y broses tendro iddynt ystyried darparu cyfleoedd is-gontractio. Bellach, mae cyfleuster yn bodoli ar wefan Buy4/Sell2Wales sy'n caniatáu i brif gontractwyr hysbysebu am bartïon â diddordeb. Lle bo modd, dylid gwneud ymdrechion i weithio gyda phrif gontractwyr o ran sicrhau cyfleoedd o'r fath yn lleol. Bydd hyn hefyd yn cefnogi nod y Cyngor o 'Gadw'r budd yn lleol'. Lle bo modd, byddwn hefyd yn ceisio cefnogi'r farchnad leol i wella eu gweithdrefnau a pholisïau mewnol i fod yn fwy cystadleuol yn y farchnad. Cysylltwch â'r Uned Gaffael am ragor o fanylion.

#### 4.10 Caffael 'Gwyrdd' / Moesegol (Cam 2 a 3 y cylch)

Mae'r sbectrwm o gaffael 'gwyrdd' / moesegol yn eang. Yn syml fodd bynnag, mae'n ymwneud â bod yn ymwybodol o oblygiadau amgylcheddol posibl y penderfyniadau a wneir o fewn y cylch caffael a beth allwn ei wneud fel sefydliad i fynd i'r afael â'r agenda hon. Mae enghreifftiau o hyn yn cynnwys prynu bwyd gyda logo 'Masnach Deg', dod o hyd i gynhyrchion ynni sy'n effeithlon, gofyn i gyflenwyr pa ymdrech a wnânt i leihau pecynnau plastig a lleihau eu hallyriadau carbon. Hefyd, bydd defnyddio safonau'r diwydiant fel ISO14001 a BREEAM fel rhan o'r broses gaffael yn dangos bod cyflenwyr yn ymwybodol o'r amgylchedd.

#### 4.11 Cyfrifoldeb Cymdeithasol Corfforaethol (Cam 3 a 4 y cylch, ac Amcan lles, tudalen 4)

O ran y cyflenwyr eu hunain, dylai'r Cyngor hefyd sicrhau nad ydym yn llunio contractau gydag unrhyw gyflenwyr pan ydym yn ymwybodol eu bod wedi bod yn rhan o unrhyw ecsbloetio, e.e. cyflenwyr sy'n peidio â thalu'r lleiafswm cyflog i'w gweithwyr, neu pan fo'u harferion yn ecsbloetio adnoddau naturiol. Yn ogystal, mae'n gyfrifoldeb ar y Cyngor i sicrhau fod pob cyflenwr yn cael ei drin yn gyfartal drwy gydol y broses gaffael ac nad oes unrhyw ffafriaeth yn cael ei ddangos i un dros y llall.

#### 4.12 Rheoli contract / datblygu cyflenwyr (Cam 2, 3 a 7 y cylch)

Mae'n bwysig cofio nad yw gwaith y prynwr yn dod i ben pan fo'r contract yn cael ei roi. Mae cyfrifoldeb hefyd yn bodoli i fonitro perfformiad y contract, nid dim ond er budd y Cyngor er sicrhau fod ein anghenion yn cael eu bodloni a'n bod yn cyflawni gwerth am arian, ond hefyd er mwyn y cyflenwr, er mwyn sicrhau nad oes unrhyw rwystrau'n bodoli fydd yn llesteirio eu perfformiad a phan fo problemau'n codi, gall y Cyngor weithio gyda'r cyflenwr i fynd i'r afael â nhw a gwella'r sefyllfa cyn gynted ag y bo modd. Mae hyn yn benodol wir pan mae gofyn am fuddion cymdeithasol fel rhan o brosiectau sbesiffig lle mae monitro'r cytundeb yn agos a gweithio hefo'r cyflenwyr yn hanfodol.

### **5.0 Ystyriaethau Cynladwy sy'n berthnasol i'r prosiect – Gwaith, Cyflenwadau a Gwasanaethau**

Mae meysydd caffael yn cael eu cynnwys dan dri phennawd, sef, Gwaith, Cyflenwadau a Gwasanaethau, ac mae gwahanol ystyriaethau a chyfleoedd o ran Cynladwyedd yn berthnasol i bob pennawd. Fel pwynt cyfeirio, mae'r math o ystyriaethau angenrheidiol a pha bryd mae angen eu hystyried, wedi'u nodi dros y dudalen

<b>YSTYRIAETHAU CYNALADWYEDD</b>			
	<b>GWAITH</b>	<b>CYFLENWADAU</b>	<b>GWASANAETHAU</b>
<b>HYSBYSIAD CONTRACT</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Dylid cynnwys meini prawf dyfarnu fel rhan o'r hysbysiad contract ar gyfer gwariant lefel OJEU ac mae'n arfer da ar gyfer lefel is-OJEU</li> <li>Pan fo manteision cymdeithasol/cymunedol* i'w cynnwys yn y prosiect, rhaid cyfeirio atynt yn yr hysbysiad contract ar gyfer y cyfle</li> </ul>		
<b>MANYLEB</b>	<p>Telerau talu** Lleihau / gwaredu gwastraff CSR (Cyfrifoldeb Cymdeithasol Corfforaethol) Safonau amgylcheddol (e.e. ISO14001, Y Ddraig Werdd) BREEAM Cyfleoedd is-gontractio Strategaeth 'lotio' Buddion cymdeithasol/cymunedol* Trafnidiaeth</p>	<p>Telerau talu** Lleihau / gwaredu gwastraff CSR (Cyfrifoldeb Cymdeithasol Corfforaethol) Trafnidiaeth (yn gysylltiedig â'r ôl-troed carbon) Cynnyrch amgen wedi'i ailgylchu / Cynladwy Caffael 'Gwyrdd' / moesegol Lleihau'r deunydd pecynnu Strategaeth 'lotio' Buddion cymdeithasol/cymunedol*</p>	<p>Telerau talu** Cyfleoedd is-gontractio CSR (Cyfrifoldeb Cymdeithasol Corfforaethol) Cydymffurfio ag anghenion ieithyddol y Cyngor Costau teithio / treuliau Presenoldeb yn ardal y Cyngor (dylid cymryd gofal yma – gofynnwch am gyngor!) Strategaeth 'lotio' Buddion cymdeithasol/cymunedol*</p>
<b>Holiadur Cyn-gymhwys</b>	<p>Profi manteision cymunedol sy'n cael ei hymgorffori Achrediadau neu gywerth â hynny Euogfarnau troseddol Troseddau amgylcheddol Ymarferion cyflogaeth foesegol***</p>	<p>Tystiolaeth o bolisiau sy'n ymwneud â chynnyrch neu weithgynhyrchu Euogfarnau troseddol Ymarferion cyflogaeth foesegol***</p>	<p>Polisiau amgylcheddol Systemau rheoli (i fod yn gyson â pholisi'r Cyngor) Polisi Cydraddoldeb Ymarferion cyflogaeth foesegol***</p>
<b>ITT / CONTRACT</b>	<p>Yn unol â'r fanyleb Gofynion perfformiad Telerau talu**</p>	<p>Yn unol â'r fanyleb Telerau talu**</p>	<p>Yn unol â'r fanyleb Y dull o safbwynt amgylcheddol Telerau talu**</p>
<p>* Mae cymalau cymdeithasol yn ymwneud ag ystyried cyfleoedd i recriwtio personau sydd wedi bod yn anweithredol yn yr hirdymor (e.e. NVQ, prentisiaethau), darparu cyfleoedd is-gontractio, buddsoddi amser mewn prosiectau cymunedol, ac ati. Mae'n bwysig bod disgwyliadau'r Cyngor yn glir a bod y rhain wedi'u hamlinellu yn y dogfennau tendr. Bydd hyn yn helpu cyflenwyr i ddeall ble i ganolbwyntio eu hymateb.</p>			
<p>** Telerau talu – pan fo cyfleoedd is-gontractio yn bodoli o fewn y prosiect, dylid annog arferion gorau gyda'r prif contractwr i dalu ei is-gontractwyr o fewn 30 diwrnod.</p>			
<p>***Cysylltwch â'r Uned Gaffael Gorfforaethol am enghreifftiau o gwestiynau / amodau contract mewn perthynas â chyflogaeth foesegol</p>			

**D.S.** Os nad ydych yn sicr ynghylch yr hyn a ddylid ei gynnwys, cysylltwch â'r Uned Gaffael am gyngor.



## 5.1 Crynodeb

Yn gryno, tra'n cydymffurfio â deddfwriaeth berthnasol wrth gaffael nwyddau, gwasanaethau a gwaith, ac wrth gyflawni ei oblygiadau i ystyried y rhaglen Cynladwyedd, rhaid i staff y Cyngor (os yw'n berthnasol a phriodol):-

- Chwilio am ddatrysiadau arloesol sy'n annog a galluogi'r cyfraniad mwyaf posib tuag at amcanion a blaenoriaethau corfforaethol yr Awdurdod.
- Sicrhau fod pob aelod staff priodol yn cael ei annog i ymgymryd â hyfforddiant caffael Cynladwy er mwyn eu cefnogi i wneud penderfyniadau deallus o ran materion Cynladwyedd yn ystod y broses gaffael yn ei chyfanrwydd. Bydd hyn yn cynnwys holl staff sy'n ymwneud â chaffael a recriwtio sy'n cwblhau hyfforddiant ar God Ymarfer Llywodraeth Cymru ar gyflogaeth foesebol mewn cadwyni cyflenwi.
- Pan fo sgôp yn bodoli, cyflwynwch eitemau daearyddol / categori ar gyfer contractau gwerth uchel er mwyn sicrhau nad ydyw mentrau o faint bychan a chanolig yn cael eu hatal rhag bidio am y gwaith.
- Sicrhau fod dogfennaeth Cyn-gymhwys yn ymdrin â ffactorau Cynladwyedd pan fo'n briodol a'u bod yn cael eu sgorio pan bennir fod hynny'n hanfodol ar gyfer y contract.
- Sicrhau fod cyfleoedd am gontract (dros £50,000), yn cael eu hysbysebu ar Sell2wales ([www.Sell2wales.co.uk](http://www.Sell2wales.co.uk)) er mwyn agor y gystadleuaeth a galluogi i bob cyflenwr gael cyfle cyfartal i dendro (boed yn gyflenwr lleol neu genedlaethol).
- Os ydych yn tendro am gontract Gwaith gwerth uchel pan fod digon o gapasiti yn bodoli yn lleol i gyflawni'r contract cyfan, cynnwys cais i'r contractwr hysbysebu cyfle is-gontractio
- Sicrhau fod dogfennau tendro yn adlewyrchu ffactorau Cynladwyedd pan fo hynny'n briodol a'u bod yn cael eu hystyried cyn i gontract gael ei roi.
- Gosod pwys ar nodweddion amgylcheddol yn y broses werthuso pan y pennir bod hynny'n hanfodol i berfformiad y contract.
- Sicrhau fod ystyriaeth yn cael ei rhoi i gost oes gyfan y cynnyrch a brynir pan fo hynny'n berthnasol (e.e. costau cynnal a chadw / costau rhedeg a chostau gwaredu).
- Ystyried dewisiadau amgen sy'n amgylcheddol gyfeillgar a gwerthuso hynny pan fo hynny'n briodol.
- Ystyried ailddenyddio cynnyrch a chyfleoedd ailgylchu presennol.
- Sicrhau fod ystyriaeth yn cael ei rhoi i gymhwyster a gallu amgylcheddol y darpar gyflenwyr fel rhan o'r broses ddewis, ble bo hynny'n briodol.
- Cynnwys meini prawf i leihau gwastraff a lleihau faint o ddeunydd pecynnu a ddefnyddir.
- Rhoi contract yn seiliedig ar y tendr sydd fwyaf manteisiol yn economaidd oni bai ei fod wedi'i bennu ymlaen llaw nad yw ansawdd yn ffactor sy'n dylanwadu ar y penderfyniad.
- Gweithio gyda chyflenwyr i leihau effaith amgylcheddol y nwyddau a'r gwasanaethau a ddarperir a'u hannog i adnabod eu cyfrifoldebau eu hunain er mwyn mynd i'r afael â'r rhaglen Cynladwyedd.
- Sicrhau bod ystyriaeth yn cael ei roi i gofnod darpar gyflenwyr o ymarferion gwaith teg i'w staff.
- Hysbysu bodolaeth y polisi hwn gyda staff mewnol a chyflenwyr allanol.

## **6.0 Asesu canlyniadau**

Bydd yr Uned Gaffael yn chwilio am dystiolaeth fod ystyriaethau Cynladwyedd wedi'u gwneud fel rhan o gaffael prosiectau o dan reolaeth Gwasanaethau'r Cyngor.

### **Gwybodaeth atodol:-**

Atodiad 1A – Rhestr Wirio ar gyfer Nwyddau

Atodiad 1B – Rhestr Wirio Cynladwyedd ar gyfer Gwaith a Gwasanaethau

Atodiad 2 - Rhestr Wirio Cadw'r Budd yn Lleol

# Atodiad 1A: Rhestr Wirio Cynladwyedd ar gyfer Nwyddau

Cwblhewch ac anfonwch at yr Uned Gaffael neu cwblhewch o fewn y lliif gwaith ar E-DendroCymru. Os yw'r ymateb yn 'Na', esboniwch eich rheswm yma:

PROSIECT :

GWASANAETH/UNED :



<p><b>Amcanion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 a'r 5 ffordd o weithio</b></p> <p><b>Hirdymor</b> Pwysigrwydd sicrhau cydbwysedd rhwng anghenion tymor byr a'r angen i ddiogelu'r gallu i ddiwallu anghenion tymor hir hefyd.</p> <p><b>Atal</b> Sut all gweithredu i atal problemau rhag digwydd neu waethygu helpu cyrff cyhoeddus i gyflawni eu hamcanion.</p>	<p><b>BLAENORIAETH</b></p>	1	A oes cytundeb / fframwaith yn bodoli gallai fodloni'r anghenion?	Gwiriwch gyda'r Uned Gaffael – Oes? <b>Dim angen gweithredu pellach</b>	Na? - Parhewch		
		2	A yw cost oes gyfan y cynnyrch wedi'i ystyried (e.e. costau rhedeg, cynnal a chadw, gwaredu ar ddiwedd ei oes)?	Ydy? – Parhewch	Nac ydy? - Cymrwch olwg arall ar y gyllideb		
		3	A oes manyleb eglur wedi'i chynhyrchu bydd yn galluogi'r cyflenwyr i dendro?	Oes? – Parhewch	Nac oes? - Cymrwch ofal! Gallai addasiadau yn ddiweddarach arwain at orfod ail dendro		
	<p><b>HYSBYSEBU</b></p>	<p><b>AMGYLCHEDD</b></p>	4	A ydych wedi cwblhau'r templed PQQ ar Sell2wales?	Do? – Parhewch	Naddo? - Mae hwn yn declyn fydd yn helpu adnabod cwestiynau addas i'w gynnwys fel eich elfen cyn-cymhwyso	
			5	A ydych wedi sicrhau bod eich dogfennaeth ar gael yn ddwyieithog?	Ydw? - Parhewch	Na? - Mae polisi'r Cyngor yn ei gwneud yn ofynnol bod dogfennau ar gael yn ddwyieithog, yr unig eithriad yw hysbysebion OJEU neu ddogfennau technegol iawn	
			6	Os ydy'r cyfle yn gyfartal i werth tendr y Cyngor (£50,000), a ydych yn bwriadu hysbysebu ar Sell2wales?	Ydw? – Parhewch	Na? - Dyled pob cyfle dros £50,000 gael ei hysbysebu ar Sell2wales	
			7	A ydych yn defnyddio E-DendroCymru i redeg eich proses dendro?	Ydw? – Parhewch	Na? – Mae'n ymarfer da i symud i ffwrdd o dendro papur.	
	8	Ydy'r fanyleb yn ceisio lleihau'r effaith amgylcheddol? (e.e. trwy ofyn bod cyflenwyr yn lleihau / gwaredu deunydd pacio yn gyfrifol, osgoi defnydd plastig untro, defnyddio deunyddiau sy'n hawdd eu hailgylchu, os oes ganddynt bolisi / achrediad amgylcheddol, pa ymdrech maent yn gwneud fel sefydliad i fod	Ydy? – Parhewch	Na? – Byddwch yn ymwybodol o'r cyfle sydd yn bodoli fan hyn a gwnewch y gorau ohono fo			

<p><b>Integreiddio</b> Ystyried sut all amcanion llesiant y corff cyhoeddus effeithio ar bob un o'r nodau llesiant, ar bob un o'u hamcanion eraill, neu ar amcanion cyrff cyhoeddus eraill.</p> <p><b>Cydweithio</b> Gallai cydweithredu ag unrhyw berson arall (neu wahanol adrannau yn y corff ei hun) helpu'r corff i fodloni ei amcanion llesiant.</p> <p><b>Cynnwys</b> Pwysigrwydd cynnwys pobl sydd â diddordeb mewn cyflawni'r nodau llesiant, a sicrhau bod y bobl hynny'n adlewyrchu amrywiaeth yr ardal maent yn ei gwasanaethu.</p>			yn ymwybodol o gynaliadwyedd e.e. gwaredu gwastraff, lleihad mewn carbon, gwarchod defnydd o ynni, defnyddio deunyddiau sy'n gynaliadwy ac ati.			
	<b>RHEOLI RISG</b>	9	A yw rhagofalon angenrheidiol wedi cynnwys o fewn y dogfennau tendr er mwyn sicrhau nad yw cyflenwyr wedi'u cael yn euog o unrhyw fath o wahaniaethu?	Do? – Parhewch	Naddo? - Gweler y templed PQQ yn Sell2wales am gwestiynau addas	
		10	A yw'r elfen risg wedi derbyn sylw? (e.e. cyfarfodydd adolygu rheolaidd, monitro contractau a thargedau sydd wedi'u cynnwys y bydd gofyn i gyflenwyr lynu atynt. A ydynt angen dal achrediadau penodol i gyflawni'r prosiect)	Do? – Parhewch	Naddo? - Mae'n hanfodol bod elfennau o'r fath yn cael ei chynnwys er mwyn osgoi risg i'r Cyngor	
	<b>SGORIO</b>	11	A oes matrices gwerthuso wedi'i gynhyrchu er mwyn galluogi cyflenwyr i weld pa feini prawf a ddefnyddir er mwyn sgorio'r cais?	Oes? – Parhewch	Na? – Dylid cynnwys hwn o fewn y dogfennau tendr a'r hysbyseb ar Sell2wales	
	<b>FARCHNAD LEOL</b>	12	A oes sgôp i ddenu diddordeb busnesau bach lleol yn y cynllun? Os yw'n brosiect mawr, ydy'n bosib rhannu'r gytundeb i lotiau/categoriâu llai? Yw hyn wedi cael ei ystyried? ( <b>Gweler hefyd Rhestr wirio 'Cadw'r budd yn lleol'</b> )	Oes? – Parhewch	Na? - Lle mae sgôp yn bodoli, mae hyn yn cefnogi Siarter Agor Drysau Llywodraeth Cymru a phrosiect Cadw'r budd yn lleol y Cyngor	
		13	Yn ddibynnol ar werth y prosiect, a oes ystyriaeth wedi cael ei rhoi i gynnal digwyddiad cyflenwr er mwyn hybu'r cyfle gyda'r bwriad o gynyddu cystadleuaeth a chynnwys y farchnad leol?	Oes? – Parhewch	Na? – Cysylltwch â UC* am gyngor a gall eich rhoi mewn cyswllt hefo Busnes Cymru	
<b>DYFARNU'R GWAITH</b>	14	I geisio sicrhau gwerth am arian, rydym yn ceisio dyfarnu cytundeb ar sail pris ac ansawdd. A yw hyn wedi nodi yn y dogfennau tendr?	Ydy? – Parhewch	Na? - Dyled pris ac ansawdd cael ystyriaeth		

(UC\*: Uned Gaffael : Est. 32787)

**Atodiad 1B: Rhestr Wirio Cynladwyedd ar gyfer Gwaith/Gwasanaethau**

Cwblhewch ac anfonwch at yr Uned Gaffael neu cwblhewch o fewn y lliw gwaith ar E-DendroCymru). Os yw'r ymateb yn 'Na', esboniwch eich rheswm yma:

PROSIECT :

GWASANAETH / UNED:

<p><b>Amcanion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 a'r 5 ffordd o weithio</b></p>	<b>BLAENORIAETH</b>	<b>1</b>	A yw'r adnoddau ac arbenigedd yn bodoli'n fewnol i ddarparu'r hyn sydd angen?	O fewn y sefydliad – Oes? <b>Dim angen gweithredu pellach</b>	Yn dod o ffynhonnell allanol? - Parhewch	
		<b>2</b>	A oes digon o ymgysylltiad wedi bod er mwyn sicrhau y bydd gofynion y defnyddiwr yn cael ei gyfarch?	Oes? – Parhewch	Nac oes? - Adnabod y partïon â diddordeb	
		<b>3</b>	A oes manyleb eglur wedi'i chynhyrchu bydd yn galluogi'r darparwyr/contractwyr i dendro?	Oes? – Parhewch	Nac oes? – Cymrwch ofal! Gallai addasiadau yn ddiweddarach olygu bod angen ail-dendro	
	<b>ACHREDIADAU</b>	<b>4</b>	A oes rhaid i'r contractwyr/darparwyr cael unrhyw achrediadau i allu tendro am y gwaith hwn ac, os oes, ydy'r rhain wedi ei adnabod yn glir yn y fanyleb?	Oes? – Parhewch	Nac oes? - Os oes angen achrediadau penodol, rhaid adnabod y rhain o flaen llaw yn y tendr	
<p><b>Hirdymor</b> Pwysigrwydd sicrhau cydbwysedd rhwng anghenion tymor byr a'r angen i ddiogelu'r gallu i ddiwallu anghenion tymor hir hefyd.</p>		<b>5</b>	A ydych wedi cwblhau'r templed PQQ yn Sell2wales?	Do? – Parhewch	Naddo? - Mae hwn yn declyn fydd yn helpu adnabod cwestiynau addas i'w gynnwys fel eich elfen cyn-cymhwyso	
	<b>HYSBYSEBU</b>	<b>6</b>	A ydych chi wedi sicrhau bod eich dogfennaeth dendr ar gael yn ddwyieithog?	Do? – Parhewch	Na? - Mae polisi'r Cyngor yn ei gwneud yn ofynnol bod dogfennau ar gael yn ddwyieithog, yr unig eithriad yw hysbysebion OJEU neu ddogfennau technegol iawn	
		<b>7</b>	Os ydy'r cyfle yn gyfartal i werth tendr y Cyngor (£50,000), a ydych yn bwriadu hysbysebu ar Sell2wales?	Ydw – Parhewch	Na? - Dyled bod pob cyfle dros £50,000 yn cael ei hysbysebu ar Sell2wales	
		<b>8</b>	A ydych yn defnyddio E-dendroCymru i redeg eich proses dendro?	Ydw – Parhewch	Na? - Mae'n ymarfer da i symud i ffwrdd o dendro papur. Cysylltwch hefo'r UC*	
<b>Atal</b> Sut all gweithredu i atal problemau rhag digwydd neu waethgu helpu cyrff cyhoeddus i gyflawni eu hamcanion.	<b>AMGYLCHEDD</b>	<b>9</b>	Ble mae yna effaith amgylcheddol wrth gwblhau'r gwaith/gwasanaeth (e.e. rheoli gwastraff, opsiynau y gellir ei hailgylchu, gwaredu, rheoli teithio) a yw hyn wedi derbyn sylw yn y fanyleb?	Do? – Parhewch	Na? – Byddwch yn ymwybodol o sut all cyflenwyr effeithio ar yr amgylchedd hefyd	

<p><b>Integreiddio</b> Ystyried sut all amcanion llesiant y corff cyhoeddus effeithio ar bob un o'r nodau llesiant, ar bob un o'u hamcanion eraill, neu ar amcanion cyrff cyhoeddus eraill.</p> <p><b>Cydweithio</b> Gallai cydweithredu ag unrhyw berson arall (neu wahanol adrannau yn y corff ei hun) helpu'r corff i fodloni ei amcanion llesiant.</p> <p><b>Cynnwys</b> Pwysigrwydd cynnwys pobl sydd â diddordeb mewn cyflawni'r nodau llesiant, a sicrhau bod y bobl hynny'n adlewyrchu amrywiaeth yr ardal maent yn ei gwasanaethu.</p>	<b>RISG</b>	<b>10</b>	A yw rhagofalon angenrheidiol wedi'u cymryd o fewn y dogfennau tendr er mwyn sicrhau nad yw darparwyr/contractwyr wedi'u cael yn euog o unrhyw fath o wahaniaethu?	Do? – Parhewch	Naddo? - Gweler y templed PQQ yn Sell2wales am gwestiynau addas	
		<b>11</b>	Os yw'n berthnasol, a oes materion cydraddoldeb a gwahaniaethu posib wedi derbyn sylw yn y fanyleb (e.e. hil, rhyw, iaith, anabled)?	Do? – Parhewch	Naddo? – Byddwch yn ofalus i sicrhau fod y gwasanaeth/gwaith yn bodloni anghenion POB defnyddiwr	
		<b>12</b>	A yw'r elfen risg wedi derbyn sylw? (e.e. cyfarfodydd adolygu rheolaidd, monitro contractau a thargedau sydd wedi'u cynnwys y bydd gofyn i ddarparwyr/contractwyr lynu atynt. A ydynt angen dal achrediaidau penodol i gyflawni'r prosiect ac ati?	Do? – Parhewch	Naddo? - Mae'n hanfodol bod elfennau o'r fath yn cael ei gynnwys er mwyn osgoi risg i'r Cyngor	
	<b>SGORIO</b>	<b>13</b>	A oes matrices gwerthuso wedi'i gynhyrchu er mwyn galluogi contractwyr i weld pa feini prawf a ddefnyddir er mwyn sgorio'r cais?	Oes? – Parhewch	Na? – Dylid cynnwys hwn o fewn y dogfennau tendr a'r hysbyseb ar Sell2wales	
	<b>FARCHNAD LEOL</b>	<b>14</b>	A oes sgôp i ddenu diddordeb busnesau bach lleol i'r cynllun? Os yw'n brosiect mawr, ydy'n bosib rhannu'r cytundeb i lotiau/categoriâu llai? Yw hyn wedi cael ei ystyried?	Do? – Parhewch	Na? - Lle mae sgôp yn bodoli, mae hyn yn cefnogi Siarter Agor Drysau Llywodraeth Cymru a phrosiect Cadw'r budd yn lleol y Cyngor	
		<b>15</b>	Dibynnol ar werth y prosiect, a oes ystyriaeth wedi cael ei rhoi i gynnal digwyddiad cyflenwr er mwyn hybu'r cyfle gyda'r bwriad o gynyddu cystadleuaeth a chynnwys y farchnad leol?	Oes? – Parhewch	Na? - Cysylltwch gyda'r UC* am gyngor, byddent hefyd yn gallu rhoi chi mewn cysylltiad â chefnogaeth Busnes Cymru	
	<b>BUDDION CYMDEITHASOL</b>	<b>16</b>	Ar gyfer prosiectau uwch na £500,000, os oes sgôp yn bodoli i gofyn i gyflenwyr gynnig profiadau gwaith, hyfforddiant neu prentisiaeth, fel rhan o'r cais, ydy hyn wedi cael ystyriaeth?	Do? – Parhewch	Naddo? - Mae hyn yn methu cyfle i gefnogi'r gymuned leol. Cysylltwch hefo UC*	
		<b>17</b>	Ar gyfer prosiectau uwch na £500,000, oes ystyriaeth wedi cael ei rhoi i adnabod mathau o fuddion cymdeithasol eraill (e.e. addysgol, galwedigaethol, ymgysylltu gyda'r farchnad)?	Do? – Parhewch	Naddo? - Cysylltwch hefo U.C.* am enghreifftiau o beth sydd wedi cael ei gyflawni ar brosiectau yn y gorffennol	
	<b>DYFARNU'R GWAITH</b>	<b>18</b>	I geisio sicrhau gwerth am arian, rydym yn ceisio dyfarnu cytundeb ar sail pris ac ansawdd. A yw hyn wedi nodi yn y dogfennau tendr?	Ydy – Parhewch	Na? - Dyled pris ac ansawdd cael ystyriaeth	

(UC\* : Uned Gaffael : Est. 32787)

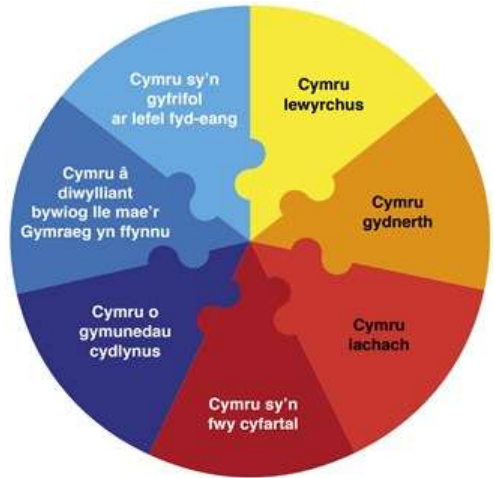
## Atodiad 2: Rhestr Wirio Cadw'r Budd yn Lleol

Cwblhewch ac anfonwch at yr Uned Gaffael neu cwblhewch yn y llif gwaith ar E-tenderwales. Os yw eich ymateb yn 'Na' eglurwch eich rheswm pam yn y golofn hon:

PROSIECT :

GWASANAETH / UNED :

Pwrpas gweithredu'r camau isod yw i lleihau'r rhwystron i'r farchnad leol allu manteisio ar gyfleoedd dendro ac is-gontractio sydd yn gysylltiedig â phrosiectau a gwasanaethau'r Cyngor. Mae'r ddogfen isod wedi ei gynllunio i'w ddefnyddio ynghyd a chanllawiau i [Leihau Rhwystron i Dendro](#).

<p><b>Amcanion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 a'r 5 ffordd o weithio</b></p>  <p><b>Hirdymor</b> Pwysigrwydd sicrhau cydbwysedd rhwng anghenion tymor byr a'r angen i ddiogelu'r gallu i ddiwallu anghenion tymor hir hefyd.</p> <p><b>Atal</b> Sut all gweithredu i atal problemau rhag digwydd neu waethygu helpu</p>	<p><b>Dogfennaeth a gofynion y dendr / cytundeb</b></p>	1	Oes ystyriaeth wedi ei roi i sicrhau nad yw gofynion y wasanaeth, achrediadau neu drothwyon sydd yn grynwysedig/ofynnol yn y dendr yn cyfyngu gallu'r farchnad leol i gystadlu am y cytundeb yn ddiangen?	Oes? Parhewch	<b>Nac oes?</b> Mae angen cynnal cyfarfod gyda swyddogion priodol a pan yn addas y farchnad leol i drafod gofynion y briff.	
		2	Oes cydbwysedd yn y meini prawf yn nhermau pris ac ansawdd? Mae pwyslais uchel ar bris yn dueddol o ffafrio busnesau mawr.	Oes? Parhewch	<b>Nac oes?</b> Mae angen ystyried pa agweddau o gyflawni'r gwasanaeth all gael ei asesu a pha bwysau dylai hyn ddal wrth asesu'r ceisiadau dendr?	
		3	A ystyriwyd gofyn i dendrwy'r ddangos sut y byddent yn cyflawni'r wasanaeth neu phrosiect yn hytrach na gofyn iddynt ddarparu tri neu fwy o enghreifftiau o brosiectau neu gwasanaethau tebyg neu y maent wedi ei gyflawni fel na fydd busnesau newydd yn cael eu cyfyngu rhag cystadlu?	Oes? Parhewch	Ystyriwch a fyddai'n bosibl i'r darparwyr ddangos eu gallu i gyflawni'r contract trwy brofiadau cysylltiedig, neu a yw'r risgiau sy'n gysylltiedig â'r contract fynnu tystiolaeth o brofiadau uniongyrchol.	
		4	Yw'r prosiect o faint ddigonol i ystyried rhannu'r neu becynnu'r cytundeb i gategoriâu o waith neu ardaloedd daearyddol penodol, ac yw hyn wedi derbyn ystyriaeth? Bydd hyn yn galluogi busnesau bychan a chanolig i gystadlu. Ydych wedi ystyried yr angen i gyfyngu'r nifer o becynnau all un darparwr ennill i rwystro un darparwr rhag dominyddu'r farchnad leol?	Ydi? Parhewch	<b>Nac ydi?</b> Mae angen ystyried os yw busnesau lleol yn gallu cystadlu am y gwaith fel y mae wedi pecynnu'n bresennol? Os bydd y cytundeb yn cael ei rannu fyny, sut all hyn gael ei wneud a beth fydd effaith cyfyngu'r nifer o becynnau gall un darparwr ennill e.e. gall gynnydd cost y gwasanaeth.	
		5	(i) Ydych wedi defnyddio teclyn PQQ i greu Holiadur Cyn Cymhwyso (Pre Qualification Questionnaire)? Bydd hyn yn cysoni a hwyluso'r drefn i gyflenwyr. (ii) Ydych wedi gwirio'r cwestiynau sydd wedi ei greu drwy teclyn PQQ i sicrhau eu bod yn addas ac angenrheidiol?	(i) Do? Parhewch  (ii) Do? Parhewch	<b>Naddo?</b> Mae pecyn cymorth PQQ ar gael drwy'r system Gwerthwch i Gymru (Sell2Wales), cysylltwch ar *UG am gymorth.	
		6	Yw'r cwestiynau tendr yn ddisgrifiadol o beth sydd yn ddisgwylidig i'r tendrwy'r ddarparu yn ei ymatebion? Bydd gwneud hyn yn effeithiol yn lleihau'r tebygolrwydd o fusnesau o safon yn colli allan ar waith o ganlyniad i ddiffyg dealltwriaeth o'r prosesau a gofynion tendro.	Ydi? Parhewch	<b>Nac Ydi?</b> Mae yna ganllawiau a chymorth ar gael drwy'r *UG i baratoi cwestiynau disgrifiadol. Gweler canllawiau ' <a href="#">Leihau Rhwystron i Dendro</a> '.	
		7	Ydych wedi paratoi crynhoad o'r cyfle ar gychwyn y ddogfennaeth dendr sydd yn cynnwys manylion ar werth	Do? Parhewch	<b>Naddo?</b> Bydd paratoi crynodeb hwn yn galluogi darpar dendrwy'r i asesu gofynion y contract yn rhwydd a chyflym ac os bydd	

cyrff cyhoeddus i gyflawni eu hamcanion.		a hyd y cytundeb yn ogystal a chrynhoad byr o'r gofynion yn cynnwys unrhyw achrediaidau sy'n ofynnol?		angen derbyn cymorth i gystadlu am y gwaith	
<p><b>Integreiddio</b> Ystyried sut all amcanion llesiant y corff cyhoeddus effeithio ar bob un o'r nodau llesiant, ar bob un o'u hamcanion eraill, neu ar amcanion cyrff cyhoeddus eraill.</p> <p><b>Cydweithio</b> Gallai cydweithredu ag unrhyw berson arall (neu wahanol adrannau yn y corff ei hun) helpu'r corff i fodloni ei amcanion llesiant.</p> <p><b>Cynnwys</b> Pwysigrwydd cynnwys pobl sydd â diddordeb mewn cyflawni'r nodau llesiant, a sicrhau bod y bobl hynny'n adlewyrchu amrywiaeth yr ardal maent yn ei gwasanaethu.</p>	<b>Ceisiadau ar y cyd ac is-gontractio.</b>	8 Yw'r cyfle yn addas i annog ceisiadau ar y cyd, ac oes cynlluniau yn ei le i ddarparu cefnogaeth? Gall annog a darparu cefnogaeth arwain at fusnesau a mentrau bychan rannu arbenigedd a capasiti er mwyn cystadlu.	<b>Ydi?</b> Parhewch	<b>Nac ydi?</b> Mae cymorth ar gael i fusnesau a mentrau drwy'r Ganolfan Gydweithredol Cymru yn ogystal gwybodaeth a chanllawiau ar wefan Caffael y Cyngor. Cysylltwch ar *UG i drafod hyn ymhellach.	
		9 Ydych wedi cynnwys cymalau is-gontractio o fewn y cytundeb sydd yn ei wneud yn ofynnol i'r prif gontractwr:- (i) gynnal digwyddiad "cwrdd ar brynwr" i annog busnesau lleol i gystadlu am gyfleoedd is-gontractio (ii) adrodd ar y canran o wariant is-gontractio gyda busnesau o Wynedd, Gogledd Cymru a Chymru.	<b>(i) Do?</b> Parhewch  <b>(ii) Do?</b> Parhewch	<b>Nac Ydym?</b> Mae economi Gwynedd yn bennaf yn cynnwys "Micro SME's", ac felly mae budd lleol o gytundebau'r Cyngor yn aml yn cael ei gyflwyno drwy is-gontractau sydd angen ei hyrwyddo a'i fesur. Cysylltwch ar *UG am gyngor a chefnogaeth.	
	<b>Paratoi'r farchnad a darparu cefnogaeth</b>	10 A oes gennych gynlluniau ar waith i ymgysylltu â'r farchnad leol i godi ymwybyddiaeth o gyfleoedd tendro ac is gontractio? Dylai'r ymgysylltiad gynnwys cyfle i'r farchnad roi sylwadau ar unrhyw gyfyngiad iddynt gystadlu yn ogystal â pha gymorth fydd yn fuddiol. Gall yr ymgysylltiad fod gyda darpar ddarparwyr a rhai presennol dros y ffôn neu yn ysgrifenedig, drwy gynna digwyddiadau cwrdd â'r prynwr, defnyddio cyfryngau cymdeithasol ac S2W etc.	<b>Do?</b> Parhewch	<b>Naddo?</b> Cysylltwch â Chydlynnydd Cyswllt Busnes y *UG (estyniad 32213) i dderbyn cymorth ac adnoddau i ymgysylltu â'r farchnad.	
		11 Ydych wedi rhannu gwybodaeth am y cyfle gyda'r Uned Gaffael i'w gynnwys ar y restr dendro sydd yn fyw ar wefan y Cyngor? Bydd hyn yn rhoi rhagrybudd cynnar i farchnad baratoi.	<b>Do?</b> Parhewch	<b>Nac Ydym?</b> Cysylltwch ar *UG neu gyrrwch wybodaeth i <a href="mailto:HuwGriffiths@gwynedd.llyw.cymru">HuwGriffiths@gwynedd.llyw.cymru</a> cyn gynted a bo modd wrth gynllunio i ryddhau tendr am gontract presennol neu newydd.	
		12 A oes gennych unrhyw gynlluniau i ddarparu cefnogaeth ar brosesau a gofynion dendro h.y. edrych i gydweithio gyda Busnes Cymru i gynnal gweithdai ar sut i lenwi cais tendr safonol, cynnal digwyddiad cyfarfod ar prynwyr etc.	<b>Oes?</b> Parhewch	<b>Nac Oes?</b> Cysylltwch â Chydlynnydd Cyswllt Busnes o'r *UG (estyniad 32213) am gymorth ac adnodd i ddarparu'r gefnogaeth.	
	<b>Amser i gystadlu/ thyfu</b>	13 Ydych wedi cynllunio ar gyfer hysbysebu tendr am gyfnod digonol i roi cyfle i fusnesau lleol gyflwyno cais safonol? Awgrym o 30 diwrnod fel cyfnod rhesymol.	<b>Oes?</b> Parhewch	<b>Naddo?</b> Bydd angen altro eich rhaglen waith/amserlen ar gyfer hyn.	
		14 Ydych wedi cynllunio i ganiatáu cyfnod o chwe wythnos neu fwy rhwng ddyfarnu'r contract a pryd fydd yn ofynnol i'r gwasanaeth gychwyn? Yn aml bydd busnesau bychan	<b>Ydy?</b> Parhewch	<b>Naddo?</b> Pan yn ymarferol, bydd angen cynllunio i gynnwys y cyfnod yma fel rhan o raglen waith y cytundeb.	



		angen yr amser hwn i baratoi ac os yn bosibl tyfu i gyflawni gofynion y contract.			
	<b>Paratoi Adborth</b>	<b>15</b>	Ydych wedi cynllunio amser ddigonol i ddarparu adborth manwl ysgrifenedig i dendrwy? (Gweler canllawiau ar leihau rhwystron i dendro am grynhoed o beth sydd angen ei gynnwys mewn adborth safonol).	<b>Ydy?</b> Parhewch	<b>Naddo?</b> Mae darparu adborth manwl yn rhan sylfaenol o unrhyw broses gaffael. Bydd diffyg adborth yn golygu bydd busnesau yn ailadrodd camgymeriadau yn ogystal ag arwain iddynt beidio â chystadlu am gyfleoedd yn y dyfodol.

**Nodiadau / Sylwadau:-** (Yma gallwch ysgrifennu nodiadau ar unrhyw gamau cymerwyd i annog a alluogi'r farchnad leol i gystadlu, yn ogystal â manylion ar rwystrau penodol):-

\*Cysylltwch â'r Ymgynghorwr Cefnogi Busnes, Uned Gaffael Est. 32213

